

Vladimir Findak

KINEZIOLOŠKI MODEL INDIVIDUALIZIRANOG RADA U PODRUČJIMA EDUKACIJE, SPORTA, SPORTSKE REKREACIJE I KINEZITERAPIJE

“Da bi oni s kojima radimo bili sretni, nije dovoljno da dajemo sve od sebe, nego i sebe” (V.F.)

1. UVOD

Na efikasnost nastavnog procesa, trenažnog procesa i procesa tjelesnog vježbanja može se utjecati na različite načine. Sasvim sigurno da metodički organizacijski oblici rada predstavljaju jedan od važnih i aktivnih čimbenika intenzifikacije nastavnog procesa, trenažnog procesa i procesa tjelesnog vježbanja. Međutim, hoće li se iskoristiti komparativne prednosti metodičkih, organizacijskih oblika rada, uz ostalo, ovisi o njihovu izboru i primjeni (Findak, 1992., Beiner, 1999.). Pri izboru metodičkih organizacijskih oblika rada primarno se treba, između ostalog, rukovoditi ciljem i zadaćama koje se žele ostvariti npr. na satu Tjelesne i zdravstvene kulture, tijekom treninga ili tjelesnog vježbanja. Dobro primijenjen može se smatrati svaki onaj metodički organizacijski oblik rada uz pomoć kojeg se postižu najbolji rezultati, pri čemu individualizaciji rada pripada posebno mjesto. (Findak, 1992.).

Voditi pak brigu o individualizaciji, uz ostalo, znači omogućiti svakom subjektu koji sudjeluje u nastavi, na treningu ili na satu rekreativnog vježbanja, da sudjeluje u radu koji će se odvijati u skladu s aktualnim stanjem njegova antropološkog statusa, da ne kažemo u skladu s njegovim potrebama i mogućnostima. (Findak, Neljak, 1997.).

2. KINEZIOLOŠKI MODEL INDIVIDUALIZACIJE RADA

Primjereno do sada izloženom postavlja se pitanje kako, odnosno na koji način treba osigurati individualizaciju rada u području kineziologije ili, točnije, koje uvjete treba osigurati za provođenje kineziološkog modela individualizacije rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije?

Prvi uvjet za individualizaciju rada u svim primijenjenim područjima kineziologije jest identifikacija prezentnog stanja subjekta što će reći poznavanje aktualnog stanja njegova antropološkog statusa. To je istodobno uvjet za dijagnozu stanja, bez koje nema prognoze procjene stanja i razvoja integralnog sustava

antropoloških karakteristika. Prognoza je pak uvjet za programiranje iz čega slijedi praćenje i vrednovanje rada kao uvjet za dobivanje odgovora o realizaciji programa, odnosno o efektima programa (Findak, Mraković, 2002., Šapošnjikova, 1999.).

Ispunjavanje ovog tzv. prvog uvjeta za individualizaciju rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, predstavlja istodobno pretpostavku za ispunjavanje, tzv. drugog uvjeta za individualizaciju rada, a to je upućivanje svakog pojedinog subjekta i njegovo osposobljavanje za samokontrolu, samoocjenjivanje, a u nekim prilikama i za samoodgoj u procesu i putem nastavnog procesa, trenažnog procesa ili procesa tjelesnog vježbanja.

To je pak dobra podloga za ispunjavanje tzv. trećeg uvjeta za individualizaciju rada u već naznačenim područjima primijenjene kineziologije, a to je dovođenje svakog pojedinog subjekta u “zonu” samoodgovornosti, a kasnije i samoodlučivanja o sebi i svojem vježbanju.

Dovođenjem svakog pojedinog subjekta u stanje samoodgovornosti i samoodlučivanja stvorene su osnovne pretpostavke za ispunjavanje tzv. četvrtog uvjeta za provođenje individualizacije rada, a to je pripremiti ih za stvaralaštvo u području njihova bavljenja ili, točnije, u dijelu vježbanja za koji su osobito zainteresirani.

Na taj je način zapravo ispunjen i tzv. peti ili posljednji uvjet za individualizaciju rada u svim primijenjenim područjima kineziologije, a taj je poticati, štoviše, utjecati na razvoj stvaralaštva kod svakog pojedinog subjekta. Dakako, pri tome treba voditi računa o tome da se stvaralaštvo može razvijati samo u takvim uvjetima dakle, primjenom takvih metodičkih organizacijskih oblika rada u kojima individualnost svakog subjekta uistinu dolazi ili može doći do punog izražaja. To iz razloga što je stvaralaštvo individualni čin, a da bi to uistinu bilo ne samo u teoriji nego i u praksi, vježbanje svakog subjekta treba provoditi u uvjetima i po modelu koji je svakom pojedinom subjektu primjeren. I obrnuto, stvaralaštvo se ne može razvijati u radu gdje su svi “jednaki”, u kojem je osnovni kriterij “prosječnost”, a moto rada “svestranost”.

Kao što je vidljivo, na osnovi do sada izloženog, autor nije u prezentiranju kineziološkog modela individualizacije rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapiji, ulazio u detaljni opis naznačenih uvjeta, već je ukazao na prijeku potrebu njihova temeljitoga poznavanja, kako bi stručnjaci koji neposredno rade u nekom od spomenutih područja primijenjene kineziologije bili u stanju kompetentno vršiti operacije vezane uz provođenje individualizacije rada.

Jedno je, međutim, sigurno opisani model individualizacije rada u području našega djelovanja predstavlja (bar) dosada jedini ispravni put koji vodi k individualizaciji rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i

kineziterapije. Dakle, gledajući s aspekta postignuća kineziološke teorije, temeljni uvjet za provođenje individualizacije rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, je ispunjen.

Kineziološka teorija je, dakle, učinila svoje ili, točnije, ponudila je rješenje, a na taj način i trasirala put koji vodi k većoj eksploataciji individualizacije rada u području našega djelovanja. To, međutim, ne znači da je “na potezu” kineziološka praksa, naprotiv, “na potezu” smo svi ili, točnije, svi koji su odgovorni za boljitak stanja u svim područjima primijenjene kineziologije. Dakako, u tome ćemo imati uspjeha utoliko više ukoliko ćemo u većoj mjeri nego dosada biti ne samo konzumenti postignuća supstratne znanosti nego i vjerni protagonisti tih postignuća u svakodnevnom radu.

3. ZAKLJUČAK

Problematiziranje individualizacije rada jedno je od pitanja u kineziologiji koje zaslužuje ne samo sve veću pozornost, nego i sve više odgovora. Ovim radom ukazali smo na jedan od aspekata provođenja individualizacije rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije.

Držimo, međutim, da temeljne odrednice za provođenje individualizacije rada u naznačenim područjima kineziologije, koje su prezentirane u ovom radu, predstavljaju ne samo dobru teorijsku osnovu nego i sigurnu aplikativnu podlogu za kvalitetniju individualizaciju rada u edukaciji, sportu, sportskoj rekreaciji i kineziterapiji.

4. LITERATURA

1. Beiner, F. (1999): Zur individualisierung des Lernprozess, Pädagogischer Verlag Schwann, Düsseldorf.
2. Findak, V. (1992.): Metodčki organizacijski oblici rada u edukaciji, sportu i sportskoj rekreaciji, Mentorex, Zagreb.
3. Findak, V., M. Mraković (2002): Kinesiology and its horizonthe individualization of work in physical education, University of Zagreb, str. 80-93.
4. Findak, V., B. Neljak (2007.) Antropološke, metodičke, metodološke i stručne pretpostavke u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije. U: V. Findak (ur.) U Zborniku: 16. ljetna škola kineziologa Hrvatske, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski olimpijski odbor, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, str. 14 - 26.
5. Šapošnjihov, B. J. (1999.). Individualizacija i prognoza u sportu, Fiskultura i sport, Moskva, br. 3, str. 128-132.